

Адаптивне управління як засіб цифрової трансформації вищої освіти

ВЕРБОВСЬКИЙ Ігор

кандидат педагогічних наук, доцент, начальник навчального відділу, доцент кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Adaptive Management as a Means of Digital Transformation of Higher Education

Igor VERBOVSKYI

Candidate of Pedagogic Sciences, Docent, Head of the Education Department, Associate Professor of Department of Professional and Pedagogical, Special Education, Andragogy and Management, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, Ukraine

ORCID ID: 0000-0001-7202-3429

super_iagrik2011@ukr.net

Сучасний світ характеризується динамічним розвитком цифрових технологій, що суттєво впливає на всі сфери життя, в тому числі й на систему вищої освіти. Цифрова трансформація вищої освіти стає неминучим процесом, який потребує нових підходів до управління та організації освітнього процесу.

Одним із перспективних напрямів розвитку вищої освіти в умовах цифрової трансформації є впровадження принципів адаптивного управління. Адаптивне управління – це взаємовплив, який викликає взаємоприспосовування поведінки суб'єктів діяльності на діалогічній основі, котра забезпечується спільним виробленням реалістичної мети з наступним поєднанням зусиль і самоспрямуванням дій на її досягнення [2].

До основних принципів адаптивного управління можна віднести: гнучкість, індивідуалізацію, неперервність та відкритість.

Гнучкість: система управління повинна бути здатною швидко реагувати на мінливі потреби та виклики середовища. Це досягається завдяки моніторингу середовища, прогнозуванню та впровадженню адаптивних алгоритмів. Гнучкість також передбачає створення сприятливих умов для розвитку та реалізації потенціалу учасників освітнього процесу, що можливо завдяки персоналізації, підтримці автономії та створенню колаборативного середовища.

Індивідуалізація: система управління повинна враховувати індивідуальні особливості та потреби учасників освітнього процесу. На основі особливостей та потреб система формує адаптивні навчальні траєкторії для кожного учасника, які можуть включати різноманітні навчальні модулі, методи навчання та темпи навчання. **Неперервність:** система управління повинна забезпечувати постійне вдосконалення та оновлення освітнього процесу. Це можливо завдяки зворотному зв'язку, аналізу даних та впровадженню інновацій. Важливим аспектом неперервності є також забезпечення постійного професійного розвитку педагогічних кадрів. Це може бути досягнуто за допомогою навчання, підтримки та стимулювання.

Відкритість: система управління повинна бути відкритою до інновацій та нових ідей. Це може бути досягнуто за допомогою створенню спільнот, підтримки досліджень та впровадженню кращих практик. Відкритість системи адаптивного управління дозволяє їй постійно розвиватися та вдосконалюватися, що є запорукою її успішного функціонування в умовах динамічного розвитку цифрових технологій.

Важливо підкреслити, що всі чотири принципи адаптивного управління – гнучкість, індивідуалізація, неперервність та відкритість – є взаємопов'язаними. Їх ефективне впровадження можливе лише за умови комплексного підходу до розвитку та модернізації системи управління освітою. Впровадження принципів адаптивного управління може суттєво підвищити ефективність та якість освітнього процесу, а також мотивацію та емоційний стан учасників освітнього процесу.

В умовах цифрової трансформації вищої освіти, питання розвитку цифрових компетенцій викладачів та студентів набуває все більшої актуальності. Цифрова трансформація вищої освіти робить акцент на інноваційних методах та технологіях навчання, що потребує відповідної підготовки як з боку викладачів, так і з боку студентів.

Адаптивні підходи до розвитку цифрових компетенцій стають ключовим фактором у цій ситуації. Їх суть полягає в урахуванні індивідуальних особливостей та потреб кожного учасника освітнього

процесу, що робить процес навчання більш ефективним та результативним.

В умовах цифрової трансформації вищої освіти, що динамічно розвивається, питання розвитку цифрових компетенцій викладачів та студентів стає все більш гострим [1]. Цей процес не просто актуальний, він стає необхідною умовою для успішного функціонування та конкурентоспроможності освітньої системи в цілому.

Цифрова трансформація вищої освіти несе в собі ряд суттєвих змін, які потребують відповідної підготовки як з боку педагогічного складу, так і з боку студентів. Ці зміни включають впровадження інноваційних методів та технологій навчання, зміну ролі викладача, активізацію ролі студентів та зростання значення інформаційної грамотності. Адаптивні підходи до розвитку цифрових компетенцій стають ключовим фактором у цій ситуації. Їх суть полягає в урахуванні індивідуальних особливостей та потреб кожного учасника освітнього процесу, що робить процес навчання більш ефективним та результативним.

Впровадження адаптивних принципів управління може суттєво покращити якість дистанційного та онлайн-навчання. Це дозволить зробити процес навчання більш гнучким, індивідуалізованим та ефективним, що, в свою чергу, призведе до кращих результатів навчання студентів.

Важливо зазначити, що вдосконалення систем дистанційного та онлайн-навчання – це неперервний процес. Він потребує постійного вдосконалення та оновлення методів та технологій навчання. Адаптивні принципи управління стають потужним інструментом, який допомагає зробити цей процес максимально ефективним, результативним та доступним для всіх учасників освітнього процесу.

Адаптивне управління є перспективним напрямком розвитку вищої освіти в контексті цифрової трансформації. Впровадження принципів адаптивного управління може суттєво підвищити ефективність та якість освітнього процесу, а також мотивацію та емоційний стан учасників освітнього процесу.

Бібліографія

1. Вербовський І.А. Ефективність цифровізації в управлінні освітніми ресурсами: аналіз та стратегії оптимізації. *Академічні візії*. 2024. № 27. С. 1-13. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/838> (дата звернення: 06.01.2024).
2. Єльнікова Г.В. *Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні* : монографія. Київ : ДАККО. 1999. 303 с.

References

1. Verbovskyi I.A. Efektyvnist tsyfrovizatsii v upravlinni osvithnykh resursamy: analiz ta stratehii optymizatsii. Akademichni vizii. 2024. № 27. S. 1-13. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/838> (data zvernennia: 06.01.2024). (in Ukraine)
2. Yelnykova H.V. Naukovi osnovy rozvytku upravlinnia zahalnoi serednoi osvity v rehioni : monohrafiia. Kyiv : DAKKO. 1999. 303 s. (in Ukraine)